

Verslag conferentie Ouderen in de Wijk – 26 april 2018

- Opening

Welkomstwoord Theo Kemperman, directeur Bibliotheek Rotterdam

Ouderen in de Wijk is een initiatief van de bibliotheken in de vier grote steden (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht) en Mira Media. Het is de derde conferentie waarbij deze keer het doel is: 'leer mij de oudere kennen'. Het is belangrijk om scherper te hebben wie 'de oudere' is en de doelgroep beter te leren kennen, om duidelijk te krijgen wat er nodig is. Wie is die oudere nu echt? Kritisch zijn is noodzakelijk om mensen beter en duurzamer te kunnen helpen.

Welkomstwoord van Mayssa Joni, Projectleider Ouderen in de Wijk Amsterdam

Er wordt een Kahoot gedaan met de zaal waarin algemene feitjes over ouderen worden besproken. Hans wint de Kahoot quiz.

Welkomstwoord van Ton van Vlimmeren, directeur Bibliotheek Utrecht en voorzitter stuurgroep Ouderen in de Wijk.

Ton vertelt over de totstandkoming van het OidW project. Het is een langlopend project, 5 jaar, waarbij de doelstelling is het bereiken van 5000 ouderen met als doel het versterken van de zelfredzaamheid van ouderen in de vier steden. Het is arbeidsintensief en de ambitie ligt hoog, maar het is niet makkelijk. Er is al ontzettend veel gebeurd de afgelopen twee jaar: workshops, uitstapjes, lezingen en computerinlopen. De doelstelling om minimaal 5000 ouderen te bereiken is al voor 40% gehaald, wat een goede prestatie en op schema is. Dit is naar aanleiding van een versnellingsplan dat eind 2017 is opgesteld, omdat tussentijds werd geconcludeerd werd dat er nog niet genoeg gebeurde.

Daarnaast vertelt Ton over de veranderende rol van de bibliotheken in het sociaal domein. Er was aanvankelijk niet echt een aanbod voor ouderen en ook de nieuwe bibliotheekwet zorgde voor een verandering in de positie van de bibliotheek. Er is een grote omslag geweest voor bibliotheken van aanbodgericht te werken naar vraaggericht werken en naar mensen toe gaan.

In PPT is een overzicht van voorzieningen die er al zijn voor ouderen. Het aanbod van de bibliotheek, in de wijk, facilitaire tegemoetkomingen en partners die al in de steden en wijken actief zijn.

Wat doen we als G-4 samen? Er wordt gewerkt in vier steden. Al liggen de accenten in de steden soms anders de uitgangspunten in alle steden zijn hetzelfde. Het is niet de bedoeling om te dubbelen, maar wel van elkaar leren. Vanaf dit jaar gaan de G-5 bibliotheken zich zowel beleidsmatig als op activiteiten niveau nadrukkelijker samen in het sociaal domein van ouderen manifesteren. Zo worden in het najaar gezamenlijk twee Themaweeken georganiseerd.

Vragen vanuit de zaal

Vraag: na 2 jaar aan de slag te zijn, kwam er een wake up call van Den Haag, waarin afgevraagd werd hoe het nou ging en of het goed genoeg ging. De conclusie was dat er een tandje bij moest. De vraag is voor de komende 3 jaar: waar zijn de risico's? Waar moeten we op gaan letten?

Antwoord van Ton: ten eerste ben ik niet zo van het denken in risico's. Op de korte termijn is het spannend omdat er volgende maand nieuwe regels komen rondom privacy (de AVG wet). Deze nieuwe wet kan het lastiger maken. Ten tweede: in de projectplanning is er een omgekeerde piramide. Wij moeten in de komende jaren meer nieuwe ouderen bereiken en de ouderen die we al bereikt hebben, daar moeten we eindgesprekken mee voeren. Dus in de komende jaren zullen we heel veel gesprekken moeten voeren. Deze gesprekken zijn enorm waardevol, maar wil je dat goed

doen en respectvol en voor goede informatie dus heel tijdsintensief. Er moet een oplossing voor gevonden worden hoe dat gedaan kan worden door medewerkers. Derde zoektocht: waar is de bieb nou van? In de eerste plaats is dat informeren. Maar in het leven van ouderen, kunnen er vragen komen die veel breder zijn. Hoe gaan we hier op een professionele manier antwoord op geven?

Vraag: de bibliotheek zoekt vindplaatsen, maar je kunt zelf ook een vindplaats zijn. Hoe zie je die rol?

Antwoord van Ton: Dat klopt, we hebben ook gekeken naar: welke ouderen bereiken we al als bibliotheek? Benutten we die mogelijkheden al voldoende? Het ingewikkelde is dat als we kijken naar de doelstelling van het fonds voor de meest behoeftigen, dat de ouders die al actief zijn en hun weg naar de bibliotheek vinden, dat is niet per se de doelgroep die we zouden kunnen bereiken. Je zou kunnen zeggen dat we juist ook die ouderen moeten bereiken die niet over die drempel van de bibliotheek komen. Maar de bibliotheek is heel nadrukkelijk ook een vindplaats. We kijken bijvoorbeeld in Utrecht naar: wie zijn er al lid, bijvoorbeeld met u-pas, en zijn dit ook ouderen die baat zouden kunnen hebben bij ons project?

Vraag: Project van 5 jaar nu over 3 jaar, is het niet een risico dat de groep die nu binnen zit afhaakt? Als dit wegvalt in deze vorm, gaan mensen dan niet weg, krijg je dan niet hetzelfde als voorheen?

Antwoord van Ton: Wat ons betreft is dit een belangrijk project en wordt er nu al gekeken, als dit over 3 jaar zal stoppen, hoe gaan we dat voortzetten? Deze vraag is nu al aan de orde. In het project worden ouderen een jaar lang begeleid en gevolgd. De bedoeling is niet dat ze daarna weer thuis gaan zitten maar actief blijven en aan activiteiten deel blijven nemen. De komende tijd gaan we volgens of ons dit lukt. Niet alleen in de bibliotheek, maar juist ook op andere plekken in de wijk. Zoals u al aangeeft, wij zijn niet in staat iedere ouder op de halen en mee te nemen voor elke activiteit. Daar hebben we ouders die al actief zijn en partnerorganisaties bij nodig.

Aanvulling uit publiek: Misschien meer aandacht moeten hebben voor het meenemen van ouderen door ouderen die al actief zijn.

Aanvulling: wat je nu in Amsterdam Noord ziet gebeuren, Amsterdamse partner Doras denkt dienstverlening naar de bieb te verhuizen. Dat betekent dat er een soort partnernetwerk ontstaat, dat niet alleen maar leunt op de middelen en mensen van de bieb wat mede invulling kan geven aan het programma. Dit is een mooie manier op programma te verduurzamen.

Vraag van medewerker NMI: wat wordt er besproken in de workshop waar ik niet bij mag zijn?

Antwoord van Ton: deze workshop gaat vooral over de samenwerking tussen gemeenten. Iets wat er nog niet is, verkennend. Later op de dag zal er nog een terugkoppeling zijn.

Vraag: hoe divers is de groep die jullie bereiken? Bepaalde groep weet de weg wel te vinden naar bibliotheken, maar hoe zit het met allochtonen?

Antwoord van Ton: Ik durf niet te zeggen dat het allemaal goed is, maar door samenwerking met Noom en andere samenwerkingen wordt behoorlijk diverse groepen bereikt. Door bepaalde organisaties wordt er al specifiek ingezet om bepaalde doelgroepen te bereiken, zoals in Utrecht met koffie met Hassan. De diversiteit best groot, maar tegelijkertijd lopen we tegen vraagstuk aan. We zie dat er mensen zijn die niet in Nederland geboren zijn die qua problematiek zouden passen in dit project maar die niet aan de projectvoorwaarden voldoen omdat ze bijvoorbeeld nog niet AOW leeftijd bereikt hebben. Juist voor de groep van migranten zou meer gedaan moeten worden, terwijl dat niet in dit project kan.

Welkomstwoord van Faryda Hussein en Chantal de Jong- Marsman, ministerie van SZW

Chantal vertelt over het Europees Fonds voor Meest Behoeftigen (EFMB) en hoe Nederland het EFMB inzet.

- De doelstelling is dat na deelname van de ouderen aan de projectactiviteiten is dat ouderen zich meer bewust zijn van voorzieningen in de wijk, er gebruik van maken en vooral dat hun sociaal netwerk en de persoonlijke competenties versterkt zijn.
- De doelgroep van het project zijn ouderen die de AOW-leeftijd hebben bereikt. Zij hebben minder inkomen en geven aan dat zij zich sociaal uitgesloten voelen of dat te zijn. OidW is hier een mooi voorbeeld van. Een belangrijke taak van OidW ligt bij de gastvrouwen: zij bereiken de ouderen, benaderen de ouderen en gaan met ze in gesprek.

Fayda Hussein vertelt over de geschiedenis en totstandkoming van het EFMB en laat hier een kort filmpje over zien. Europa heeft als doel de armoede in Europa te verminderen, maar door de crisis er is een stijging van mensen in armoede. Europa wil de lidstaten ondersteunen hun doelstellingen te bereiken, dus als aanvulling op al bestaande fondsen kwam EFMB/FEAD-fonds. In andere landen wordt er anders invulling gegeven aan het fonds, zoals materiële voorzieningen, kinderen of Roma.

In Nederland gebeurt er al heel erg veel voor arbeidspopulatie, voor de niet-arbeidspopulatie (kinderen en ouderen) is dat anders. Kinderen gebeurt al best wel veel, mensen met AOW-leeftijd gebeurt er minder. Met een brainstorm met verschillende organisaties is er gekeken waaraan behoefte is.